

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 56/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Lukášom Polákom, Hlavná 137, Prešov, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 61/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na spravodlivé prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal konať okresnému súdu v namietanom konaní a domáha sa aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 6 000 eur a náhrady trov konania. V podaní je uvedený sťažovateľ [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v splnomocnení je uvedený s údajom narodenia [REDAKOVANÉ] (lustráciou a z príloh sa podarilo ústavnému súdu stotožniť s týmto dátumom narodenia).

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva nasledovný stav veci:

3. Sťažovateľ namieta prieťahy v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 6 T 61/2021. Dňa 17. mája 2020 bolo začaté trestné stíhanie a súčasne vznesené obvinenie proti sťažovateľovi pre podozrenie zo spáchania trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona. V ten istý deň bol sťažovateľovi zadržaný vodičský preukaz. Dňa 3. augusta 2021 bola podaná na sťažovateľa obžaloba.

4. Sťažnosťou z 10. októbra 2022 adresovanou predsedovi okresného súdu sťažovateľ namietal porušenie svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote, pričom zdôraznil, že už dňa

17. mája 2020 mu bol zadržaný vodičský preukaz, čo znamená, že ku dňu podania sťažnosti bol sankcionovaný 31 mesiacov, čo predstavuje 964 kalendárnych dní. Po podaní sťažnosti okresný súd zaktivizoval svoje konanie a vo veci vydal trestný rozkaz. Sťažovateľ je presvedčený, že predmetná sťažnosť bola tou jedinou okolnosťou, ktorá primäla okresný súd konať v jeho trestnej veci. Nemenej významným je, že 25. októbra 2022, deň po vydaní trestného rozkazu, vydal predseda okresného súdu stanovisko, že k nečinnosti v konaní vedenom pod sp. zn. 6T 61/2021 nedošlo, keďže bol vydaný trestný rozkaz. Sťažovateľ zastáva názor, že stanovisko predsedu okresného súdu bolo vydané v úzkej spolupráci so zákonným sudcom a účelovo až po vydaní trestného rozkazu.

5. Dňa 24. októbra 2022 vydal okresný súd trestný rozkaz, ktorým uznal sťažovateľa vinným zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Za tento skutok mu uložil podľa § 156 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 353 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku a § 38 ods. 2 Trestného poriadku pri existencii poľahčujúcich okolností podľa § 37 písm. h) a § 42 ods. 1 Trestného zákona súhrnný peňažný trest vo výške 500 eur. Pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, mu uložil náhradný trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov. Súčasne podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona okresný súd zrušil výrok o treste uložený rozsudkom okresného súdu č. k. 33 T 73/2020 z 30. novembra 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 8 To 25/2022 z 8. septembra 2022, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce.

6. Dňa 14. novembra 2022 sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu podal proti trestnému rozkazu v zákonom stanovenej lehote odpor, odvtedy okresný súd nekoná.

7. V odpovedi doručenej 2. decembra 2022 na jeho sťažnosť predseda okresného súdu konštatoval primeranosť doby konania v trestnej veci a nevzhliadol žiadne priesťahy v postupe zákonného sudcu. Predseda ďalej uviedol, že u sťažovateľa prichádza do úvahy súhrnný trest, a preto podľa jeho názoru rozhodnutie vo veci vedenej pod sp. zn. 6 T 61/2021 záviselo od konania vedeného pod sp. zn. 33 T 73/2020.

8. S týmto názorom predsedu okresného súdu sťažovateľ nesúhlasí. Tvrdí, že za skutok, pre ktorý sa proti sťažovateľovi vedie trestné konanie, bola prvýkrát podaná obžaloba 14. januára 2021, pričom vec bola vedená na okresnom súde pod sp. zn. 6 T 5/2021. V tomto konaní okresný súd vydal 25. januára 2021 trestný rozkaz, ktorým uznal sťažovateľa za vinného, ale v máji 2021 vzala Okresná prokuratúra Prešov obžalobu späť. V trestnej veci sp. zn. 33T 73/2020 bol sťažovateľovi uložený peňažný trest, ktorý v celom rozsahu uhradil, a preto sa na neho hľadá, ako keby nebol odsúdený. Dňa 3. augusta 2021 bola na okresný súd doručená v poradí druhá obžaloba na sťažovateľa za ten istý skutok, aký bol uvedený v obžalobe zo 14. januára 2021. Keďže sťažovateľ uhradil peňažný trest vo veci sp. zn. 33 T 73/2020 skôr, ako mu bol doručený trestný rozkaz vo veci vedenej pod sp. zn. 6 T 61/2021, nemožno mu preto uložiť súhrnný trest. Podľa § 42 ods. 3 Trestného zákona platí, že ustanovenie o súhrnnom treste sa nepoužije, ak skoršie odsúdenie je takej povahy, že sa na páchatel'a hľadá, ako keby nebol odsúdený. Zmienené obdobie nečinnosti súdu spôsobilo to, že sťažovateľ do dnešného dňa žije v právnej neistote vo vzťahu k svojej trestnej veci.

II. Argumentácia sťažovateľa

9. Proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že okresný súd bol nečinný od podania obžaloby (august 2021) až do 24. októbra 2022, keď vydal trestný rozkaz. V tomto období nevykonával žiaden úkon, a to aj napriek tomu, že ide o dobu 14 mesiacov (437 dní) neodôvodnenej nečinnosti, pričom túto nečinnosť nemožno ospravedlniť a považovať ju za primeranú. Preto uvedená nečinnosť predstavuje významný zásah do jeho označených práv. Nič pritom nebránilo okresnému súdu vykonávať vo veci vedenej pod sp. zn. 6T 61/2021 hlavné pojednávania a na vec sa vzťahujúce dokazovanie a nepredlžovať tak neproporcionálny zásah do označených práv sťažovateľa.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmieta ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak „celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, III. ÚS 644/2016).

11. Ako vyplýva zo skutkového stavu, v čase podania ústavnej sťažnosti sa predmetná trestná vec nachádzala v štádiu konania pred okresným súdom. Okresný súd síce nekonal viac ako jeden rok, ale v tomto prípade ešte nemožno konštatovať, že by táto nečinnosť dosahovala úroveň porušenia označených ústavných práv sťažovateľa v spojení so skutočnosťou, že okresný súd (pravdepodobne na základe intervencie predsedu súdu) vo veci pred podaním ústavnej sťažnosti rozhodol trestným rozkazom a následne po podaní odporu proti trestnému rozkazu bol aktívny a vo veci nariadil termín hlavného pojednávania na 13. február 2023.

12. Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00), čo ešte nie je prípad sťažovateľa.

13. Ústavný súd otvorene vychádza zo súdnych rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorý postupne vytvoril koncepciu troch rýchlostí súdnych konaní v závislosti od významu prejednávanej veci. V danom prípade preskúmaná vec je charakterizovaná s priemernou rýchlosťou (všeobecne aplikovateľná). S prihliadnutím na rozhodovaciu prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, dĺžka súdneho konania s priemernou rýchlosťou na jednom stupni v trvaní dva až tri roky v závislosti od povahy a zložitosti veci nie je v rozpore

s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. III. ÚS 50/2015).

14. Procesný postup okresného súdu nie je poznačený takými opakovanými a významnými priet'ahmi v takej ústavne relevantnej intenzite, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej s'ťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní.

15. *Hic et nunc* ústavný súd poznamenáva, že podanie s'ťažnosti predsedovi okresného súdu zjavne urýchlilo konanie v predmetnej veci. S'ťažovateľ však mal k dispozícii aj ďalší účinný prostriedok nápravy na odstránenie prípadných priet'ahov v príprave prejednávania veci pred súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia, v podobe podania s'ťažnosti pre nečinnosť na nadriadený súd, ktorý (v prípade dôvodnosti s'ťažnosti) do piatich pracovných dní určí primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu (§ 55 ods. 3 a 5 Trestného poriadku).

16. Vo vzťahu k námietke s'ťažovateľa o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom všeobecného súdu ústavný súd zdôrazňuje, že označené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov upravuje čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie čl. 46 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na zásadu *lex specialis*, teda skutočnosť, že s'ťažovateľom označený čl. 46 ods. 1 ústavy upravuje vo všeobecnosti základné právo na súdnu ochranu, vzhľadom na obsah dôvodov uvedených v s'ťažnosti, ako aj obsah označeného základného práva zjavne k jeho porušeniu dôjsť nemohlo. K vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu by mohlo dôjsť v tom prípade, ak namietané zbytočné priet'ahy spôsobené neodôvodnenou nečinnosťou alebo neefektívnou a nesústredenou činnosťou (s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania) signalizujú, že v postupe porušovateľa došlo k pochybeniam takej intenzity, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (pozri m. m. IV. ÚS 242/07 – a contrario). V prerokovanej veci však *prima facie* nejde o takú významnú dĺžku konania, ktorá by mohla viesť k vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy či k úvahe o odopretí spravodlivosti alebo porušeniu práva na spravodlivý súdny proces, ako to uvádza s'ťažovateľ.

17. Ústavný súd preto ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

18. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nebráni s'ťažovateľovi obrátiť sa opätovne s ústavnou s'ťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti okresný súd v napadnutom konaní nekonal alebo by sa dopustil opakovanej neodôvodnenej nečinnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu